

Tid kan gjøres gjældende for Færverne med de Forandringer, som ere fornødne paa Grund af de stedlige Forhold.

H. C. D. Müller: Da det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (Hoyer Møller) lagde en saadan Barme i flere af sine Argumenter, maa det maaske ogsaa være tilladt os, der staa imod den af ham ønskede Afgjørelse, at udtale os endnu noget nærmere imod den hele Bevisførelse, han fremsatte. Hans Tankegang var mig paaafaldende; jeg har vel ofte hørt Folk forandre deres Mening, men det at forandre hele sit Tankesæt, hele sin Maade at slutte paa er i høi Grad paaafaldende, og det var i mine Dine Tilfælde med det høitærede Medlem, naar man tænker paa hans Optræden for nogle Aar siden med Hensyn til en lignende Sag om nogle faktiske Forhold. Jeg erindrer, at der her i Thinget var en Interpellation om nogle faktiske Forhold, som bleve fremskillede meget bestemt, men som dog vist ikke var fuldstændig oplyste, og da reiste det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds sig op og anvendte en meget skarp Kritik paa, at en saadan Historie kunde af andre Grunde ikke være ganske saaledes, som den blev fremskillet, og han anvendte mange forskjellige Tankeretninger, som man ogsaa her kunde drage frem, for at vise, at det var komplet umuligt, at det kunde forholde sig saaledes. Jeg har senere ladet mig udlane denne Sags Akter i Kultusministeriet og set, at vedkommende Interpellanter vare i deres gode Ret i, hvad de fremsførte fra deres Side, men paa den anden Side have de heller ikke havt alle Sagens Akter ved Haanden, det ærede Medlem havde fuldkommen Ret i, at Sagen ikke var saaledes passeret; der var væsentlige faktiske Forhold, som ikke havde været i de Aktskykker, der for Sagen havde staaet til Interpellanternes Raadighed. Saaledes vil jeg ogsaa sige lige overfor det Tilfælde, det ærede Medlem drog saa interessant frem, at der skulde være et Tilfælde, hvor en hel Menighed skulde have løst Sognebaandet med Undtagelse af en eneste Mand, der aldrig gik i Kirke. Den første Tvivl, jeg vil tillade mig at fremsætte, ligesom det ærede Medlem for-

gangen Aar gjorde paa forskjellig Vis overfor en anden Sag, er den, at jeg ikke tror, at det nogensinde skulde kunne blive Tilfældet, at ikke blot, om jeg saa maa sige, alle Storborgerne, som man siger i vore Dage, i et Sogn skulde have løst Sognebaand, men at samtlige Sognets Medlemmer, mandlige og kvindelige Tjenestefolk og Almisselemmer skulde have løst Sognebaand til et andet Sogn. Jeg tvivler af Sagens egen Natur om, at en saa stærk Sognebaandsløsning nogensinde har fundet Sted eller i al Evighed vil finde Sted her i vort Land. Det er min ene Modsigelse, den anden, jeg vil tillade mig at fremsætte, er den, at jeg paaistaar, at Et af To maa være Tilfældet: Enten har Sognebaandsløsningen fundet Sted af verdslige Grunde, eller ogsaa har den, som sagt, slet ikke fundet Sted. Jeg tror desværre efter mit Kjendskab til Forholdene ikke, at der i vore Dage her i Danmark lige overfor en død Præst noget Sted skulde være et saadant aandeligt Liv i Menigheden, at en hel Menighed skulde gaa bort fra Præsten; jeg tror for et saadant Tilfælde, at en stor Del af de nuværende Menighedsmedlemmer desværre vilde blive roligt hos den lidet opvakte Præst, men en anden Ting er, at en meget opvakt Præst kan komme til en meget død Menighed, en Menighed, hvor man har en komplet barnagtig Forestilling f. Ex. om en Præst i grundtvigianisk Retning, der kan jeg tænke mig, at en hel Menighed af verdslige Grunde kunde forlade Præsten, men saa forekommer det mig ikke, at man kan give Menigheden Medhold, naar den af verdslige Grunde forlader en Præst, som den religiøst taget meget godt kunde blive ved. Min tredje Grund er den, at jeg ikke kan tro, at et saadant Tilfælde kunde være det ærede Medlem bekendt, uden at han vilde benytte det paa en ganske anden Maade, thi uagtet alle de Klager, der ere førte over det store Tilsynsembede i Sjællands Stift, saa er Tilstanden dog ikke saa mangelfuld i noget Stift, at et saa interessant Tilfælde ikke skulde blive draget frem ad administrativt Veie. Det ærede Medlem burde da hellere selv have faaet det draget frem ad den Veie, end her pludselig drage det frem som et